SÂMBOTIN

de V. Militaru

Pe tine te cuprinde astăzi a sufletului meu văpae,
Sărmane bou ce-ai dus pe lume un trai atâta de neghiob,
In esle neavând adesea ca hrană, iarna, decât pae, —
Biet rob la tată meu, — el însuşi la alţii, tot ca tine, rob!

In zile reci de toamnă tristă, în zilele fierbinţi de vară,
Pe drumuri lungi şi colbuite, pe văi, pe dealuri, pe mirişti.
Eu te-am văzut căzând adesea sub greaua jugului povară,
Cu ochii trişti, cum nu sunt alţii pe lume ca ai tăi de trişti.

O, Sâmbotin — moşneag cuminte, cu smoala botului prianą —
Tu, cel mai harnic bou al tatii şi cel mai mândru dintre boi, —
De ce, când mi-amintesc de tine, o lacrimă'mi răsare'n geană,
De câte ori mă poartă gândul c'un sfert de veac mai înapoi?...

Prin sita genii rourată îmi văd copilăria, — sfântă;
Tu tragi la plug, iar eu pe-alături ţi-am pus o floare la resteu,..
Am prins un fluture... In slavă o ciocârlie cântă, cântă...
In urma plugului es aburi, iar tu sărmane, sufli greu...

Te văd apoi la dijmă, toamna... E carul plin, de par'că geme
Şi'n el e aur popuşoiul din car, sub flăcări de apus...
Tu tragi întins, iar bietul tata, milos cum e, din vreme'n vreme,
Mai pune umărul la roată, când e să urce caru'n sus...

Dar uite «Dealul lui Zăbavă»... Acu'i acu... «Hi, Sâmbotine!»
Oticu'ţi cade greu pe coaste... Tu'ncepi să urci la deal din poale;
Trosneşte jugul de'ncordare... Cazi în genunchi... eşti numai vine
Şi-abia-abia ajuns în culme, — pe nări tu sufli ca din foale

Şi iar, cu ochii amintirii te văd, pe-o zi de toamnă rece,
Cu ploae deasă ca prin sită, cu cer posomorât, de plumb,
Pe drumul târgului, sărmane, cum stau puterile să-ţi sece,
Trăgând la carul ce se'ndoaie sub două chile de porumb...

De tine-alături merge tata... E drumul greu şi cu noroaie...
Sleit tu stai şi mai răsufli... Te-alintă tata pe grumaz,
Şi, nu ştiu, lacrimă să fie sau strop din ce se cheamă ploaie,
Mărgeaua care-i curge tatii acum din gene pe obraz...

De-atunci ni se desparte drumul; Eu am plecat departe'n lume.
Tu ai rămas tot robul tatii, să ari acelaşi vechiu ogor...
Cu verde păpuşoiu în mână eu nu te-am mai chemat pe nume, —
Deşi de ochii'ţi blânzi, bătrâne, mi-a fost mereu atâta dor.

Şi'ntr'un târziu îmi spuse mama cum ai murit: „O săptămână
„El a zăcut în bătătură pe tufele de muşeţel!...
„Nici fân, nici iarbă, nici grăunţe, nici apă rece din fântână,
„Nimic, nimic din toate istea nu mai gusta, — sărac de el...

„A opta zi de dimineaţă el a mugit prelung odată,
„Ca şi cum ar fi vrut, sărmanul, pe toţi în juru-i să ne strângă,
„Ne-am dus cu toţii... Măriuca a prins a plânge, biata fată,
„Şi-apoi am prins şi eu a plânge, şi-a prins şi frate-tău să plângă...

„El, cuprinzându-ne cu văzul, zăcea aşa, răpus de boală...
„O ceaţă-i coperise ochii; suflarea lui părea de foc...
„Incet, încet îşi puse botul înfierbântat la tat'tu'n poală,
„A'ntins picioarele de-odată şi... n'a mai răsuflat de loc!"

Tăcând în urmă biată mama şi răsărind în noapte luna, —
Te-am plâns cu lacrimă fierbinte atunci din suflet, Sâmbotine,
Cum plâng şi-acum, scriind acestea şi cum voiu plânge totdeauna,
De câte ori pe lumea asta va fi să-mi amintesc de tine..